

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Ministerstvo financí předkládá v souladu s legislativním plánem prací vlády pro rok 2019 návrh věcného záměru zákona o účetnictví (dále jen „věcný záměr“).

Pokud mají být účetní informace srovnatelné na mezinárodní úrovni, je nutné reagovat na mezinárodní trendy v oblasti účetnictví (např. mezinárodní účetní standardy). Touto reakcí se zvýší konkurenceschopnost dotčených účetních jednotek a zároveň nebudou kladeny překážky pro volný pohyb zboží, práce a kapitálu. Z tohoto pohledu je více než žádoucí, aby byly právní předpisy v oblasti účetnictví neustále modernizovány a tím vyhovovaly aktuálním požadavkům uživatelů na výstupy z účetnictví.

Zároveň je vhodné, aby právní předpisy upravující účetnictví nevytvářely překážku pro volný trh zboží, práce a kapitálu, případně aby nesnižovaly konkurenceschopnost nebo jakkoli nediskvalifikovaly rezidenty na evropském nebo celosvětovém trhu.

Samotnému vypracování věcného záměru předcházely od roku 2017 přípravné práce, na které navazuje Hodnocení dopadu regulace (RIA). Tyto přípravné práce jsou v RIA podrobněji popsány a tvoří základ provedených veřejných konzultací.

Důležitou skutečností je, že nový zákon o účetnictví nebude znamenat žádné významné změny v zavedených postupech účtování, zejména u mikro a malých účetních jednotek. Primární snahou je ukotvení zákonného rámce tak, aby zvýšil právní jistotu účetních jednotek a zjednodušil interpretaci prováděcích vyhlášek. Návrh věcného záměru proto neřeší detailně otázky, které se týkají prováděcích vyhlášek, pouze vytváří prostor pro základní rámec nové právní úpravy. Současně s dalším legislativním postupem věcného záměru se předpokládá pokračování v odborné diskusi nad tezemi prováděcích vyhlášek k novému zákonu o účetnictví.

Vytvoření nového zákona o účetnictví a souvisejících prováděcích právních předpisů je nutností i přesto, že se v případě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“) jedná o velmi stabilní zákon, který nepodléhal turbulentním a častým novelizacím. Struktura stávajícího zákona o účetnictví odpovídá stavu poznání v době jeho tvorby. Každá novelizace zákona o účetnictví tak přináší komplikace s naplňováním aktuálních legislativních pravidel vlády. Procesní otázka však není zdaleka jediným důvodem k záměru vytvoření nového zákona.

Návrh věcného záměru počítá s rozšířením použití mezinárodních účetních standardů pro sestavení účetní závěrky pro některé účetní jednotky působící na finančním trhu, zejména banky a některé finanční instituce a pojišťovny. Platná sektorová regulace vycházející z požadavků EU již v současné době vyžaduje od těchto účetních jednotek implementaci mezinárodních účetních standardů pro účely dohledových orgánů. Má-li být snížena administrativní zátěž i pro tyto účetní jednotky, bude klíčové provázat novou úpravu v oblasti účetnictví se zákonem o daních z příjmů a to v tom smyslu, že z výsledku hospodaření zjištěného podle mezinárodních účetních standardů se bude vycházet i pro stanovení základu daně z příjmů.

Návrh věcného záměru nepředpokládá významný hospodářský ani finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet České republiky, na ostatní veřejné rozpočty ani žádné zásadní finanční dopady navrhované právní úpravy na dotčené účetní jednotky.

Věcný záměr byl rozeslán do meziresortního připomínkového řízení. K tomuto věcnému záměru se vyjádřilo připomínkových míst, z toho ... uplatnilo zásadní připomínky. Veškeré připomínky byly vypořádány a návrh zákona se předkládá vládě bez rozporů.

Výsledky meziresortního připomínkového řízení jsou připojeny jako část V. materiálu.